

Handreiking gegevensuitwisseling BKR voor schuldhulpverlening

Wet gemeentelijke schuldhulpverlening

VNG Realisatie

Nassaulaan 12
2514 JS Den Haag

Versie 2, januari 2022

Inhoud

1.	Inleiding.....	3
1.1.	Achtergrond.....	3
1.2.	De belangrijkste wijzigingen op een rij.....	3
1.3.	Leeswijzer.....	4
2.	Juridisch kader BKR-registratie.....	5
2.1.	Artikel 8 van de Wgs.....	5
2.2.	Artikel 17 van het Bgs.....	5
3.	Aanmelden bij BKR.....	7
3.1.	Aansluiten op het kredietregister van BKR.....	7
4.	Registeren van een beschikking.....	10
4.1.	Registreren bij problematische schulden.....	10
4.2.	Situaties registreren van een beschikking.....	11
4.3.	De daadwerkelijke registratie.....	12
4.4.	Informereren inwoner.....	13
5.	Praktijkvoorbeelden BKR-registratie.....	14
	Bijlage 1 Uitvoeringsdocument inzake aansluiting en registratie BKR.....	17

1. Inleiding

1.1. Achtergrond

Per 1 januari 2021 is de gewijzigde Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) in werking getreden als onderdeel van de Brede Schuldenaanpak van het kabinet. Met de wet wordt beoogd preventie, vroegsignalering en de aanpak van problematische schulden te versterken en in te zetten op efficiëntere en effectievere schuldhulpverlening. De wijzigingen zijn uitgewerkt in aanpassingen op de wet en in een nieuw Besluit gemeentelijke schuldhulpverlening (Bgs).

Eén van de wijzigingen is dat gemeenten aan betrokken instanties doorgeven dat een inwoner schuldhulpverlening ontvangt (conform Artikel 17 Bgs). Gemeenten zijn (conform artikel 4a Wgs) verplicht een beschikking tot toegang en een plan van aanpak voor schuldhulpverlening af te geven. De nieuwe regelgeving beschrijft de bestuursorganen, instanties en personen, waarmee gemeenten de gegevens voor schuldhulpverlening uitwisselen en om welke gegevens het gaat.

Specifiek gaat het om het verstrekken van informatie over wie schuldhulpverlening ontvangt. Deze informatie wordt verstrekt aan gerechtsdeurwaarders, verstrekkers van signalen in het kader van vroegsignalering, schuldeisers, bewindvoerders en kredietverstrekkers.

In de praktijk gebeurt dit door de toelatingsbeschikking te registeren bij BKR in het geval van problematische schulden en door gegevens over verleende kredieten en achterstanden te verzamelen uit het kredietregister van BKR. Deze werkwijze bouwt voort op de al langer bestaande registratie van schuldregelingen en saneringskredieten bij BKR en gegevensuitwisseling over kredieten met BKR. Deze zogenoemde 'BKR-registratie' staat centraal in deze handreiking.

De gegevensuitwisseling met kredietverstrekkers is nodig om te voorkomen dat een inwoner met problematische schulden een lening aangaat die niet bij de financiële bestedingsruimte past.

1.2. De belangrijkste wijzigingen op een rij

- Voorheen gold een convenant tussen NVVK en BKR. Het convenant heeft in de Wgs een juridische basis gekregen;
- De registratie van wie schuldhulpverlening ontvangt, is uitgebreid. Schuldregelingen en saneringskredieten werden al geregistreerd bij BKR. Gemeenten zijn sinds 1 januari 2021 verplicht om ook de beschikking tot toegang schuldhulpverlening te registeren bij BKR indien er sprake is van een problematische schuld;

- Het ontvangen van gegevens over verleende kredieten en achterstanden uit het kredietregister ten behoeve van schuldhulpverlening aan de gemeente is geborgd.
- Aansluiting bij BKR is per juridische entiteit en wordt vastgelegd in een aanvraagformulier. De verwerkingsverantwoordelijke sluit de overeenkomst met het BKR.

1.3. Leeswijzer

In deze handreiking staan de wijzigingen rondom de BKR-registratie centraal. In hoofdstuk 2 gaan we in op de juridische grondslagen voor gemeenten om toelatingsbeschikkingen te registreren bij BKR en de grondslagen om kredietinformatie van inwoners op te vragen ten behoeve van het opstellen van het plan van aanpak schuldhulpverlening. Hoofdstuk 3 staat stil bij de aansluiting bij BKR en de aanmelding door de gemeente. Hoofdstuk 4 zet uiteen in welke situaties een toelatingsbeschikking geregistreerd dient te worden en welke acties hieruit voortvloeien. Een aantal praktijkvoorbeelden is terug te lezen in hoofdstuk 5.

Heeft u naar aanleiding van het lezen van deze handreiking nog vragen of opmerkingen? Stuur dan gerust een e-mail naar schulden@vng.nl.

2. Juridisch kader BKR-registratie

Dit hoofdstuk staat stil bij de juridische kaders. [Artikel 8 van de Wgs](#) en [artikel 17 van het Bgs](#) zijn relevant om hier te noemen. Het besluit creëert een wettelijke basis voor de uitwisseling van noodzakelijke gegevens tussen gemeenten en andere partijen voor een efficiëntere en effectievere schuldhulpverlening.

2.1. Artikel 8 van de Wgs

Artikel 8 van de Wgs regelt de uitwisseling van de gegevens die noodzakelijk zijn voor schuldhulpverlening. Lid 2 van artikel 8 is met ingang van 1 januari 2022 verduidelijkt.

Het college verstrekt onder bij algemene maatregel van bestuur te bepalen voorwaarden aan bestuursorganen en aan bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen instanties gegevens voortvloeiende uit de uitvoering van deze wet, die deze bestuursorganen en instanties behoeven in verband met uitoefening van hun taak en dienstverlening.

Artikel 8 lid 2 Wgs per 1 januari 2022

Deze regelgeving schrijft voor dat alle gemeenten zonder uitzonderingen aan kredietverstrekkers via BKR melden wie schuldhulpverlening ontvangt. Gebruikers van de registers bij BKR moeten ervan uit kunnen gaan dat de registratie juist, actueel en volledig is. De wetgever heeft bovenstaand artikel met ingang van 1 januari 2022 verduidelijkt. De gegevensverstrekking door gemeenten werd eerder als bevoegdheid beschreven, terwijl gebruikers van de registers bij BKR ervan uit moeten kunnen gaan dat de registratie juist, actueel en volledig is. Zie ook de antwoorden op [Kamervragen](#) in januari 2021. Het Bgs specificeert wanneer de bevoegdheid moet worden gebruikt: welke bestuursorganen en instanties welke gegevens nodig hebben voor hun taak en dienstverlening.

2.2. Artikel 17 van het Bgs

In artikel 17 van het Bgs is opgenomen dat de gemeente derden (gerechtsdeurwaarders, verstrekkers van signalen, schuldeisers, bewindvoerders en kredietverstrekkers) informeert op het moment dat een inwoner een beschikking heeft ontvangen met toegang tot de schuldhulpverlening. In de Memorie van Toelichting (MvT) is verder verduidelijkt dat kredietverstrekkers geïnformeerd moeten worden over personen die met een beschikking zijn toegelaten tot de schuldhulpverlening. In de praktijk gebeurt dit door de toelatingsbeschikking te registeren bij BKR.

1. Het college verstrekt het gegeven dat de cliënt schuldhulpverlening ontvangt op grond van de wet aan de gerechtsdeurwaarders, verstrekkers van de signalen, genoemd in artikel 3, schuldeisers, bewindvoerders en kredietverstrekkers.
2. De gerechtsdeurwaarders en bewindvoerders ontvangen de gegevens ter uitoefening van hun wettelijke taak.

Artikel 17 Bgs: gegevensverstrekking door gemeenten aan derden

Dit betekent dat de gemeente:

- Kredietgegevens van inwoners kan opvragen ten behoeve van het opstellen (en jaarlijks verifiëren) van het plan van aanpak als onderdeel van de toelatingsbeschikking;
- Kredietaanbieders moet informeren wanneer een inwoner schuldhulpverlening krijgt op het moment van de toelatingsbeschikking, in het geval er sprake is van een problematische schuld.

In het [gemeentenieuws](#) heeft het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) verduidelijkt dat beschikkingen schuldhulpverlening voor inwoners met problematische schulden moeten worden geregistreerd. Het is namelijk niet wenselijk dat gemeenten inwoners zonder problematische schulden registeren bij BKR. Meer informatie over welke beschikkingen geregistreerd dienen te worden en op welk moment, kunt u lezen in hoofdstuk 4 van deze handreiking.

3. Aanmelden bij BKR

BKR verzamelt en beheert alle kredietgegevens in Nederland. Ongeveer 11 miljoen personen staan bij BKR geregistreerd. Maar een klein deel hiervan heeft betalingsachterstanden.

Door kredieten te registreren kunnen kredietaanbieders in Nederland verantwoord krediet verstrekken. In het kader van de uitvoering van de Wgs door gemeenten brengt BKR de betalingsachterstanden van inwoners in kaart. De gemeenten krijgen inzicht in de lopende en beëindigde kredieten en andere relevante financiële verplichtingen, het bedrag, de limiet, de looptijd en de slottermijnen. Ook is inzichtelijk wat het betaalgedrag is, zoals achterstanden of andere onregelmatigheden. Voor aangesloten organisaties is het een belangrijk hulpmiddel om te bepalen of iemand een krediet kan afsluiten. Kredietaanbieders en gemeenten raadplegen het kredietstelsel binnen de kaders van het Algemeen Reglement van het kredietregister.

De registraties in het kredietregister bestaan uit aflopende en doorlopende kredieten, persoonlijke leningen, private leaseauto's, hypothecaire kredieten met achterstand, telefoonkredieten, creditcards, roodstanden op een betaalrekening, restschulden op hypotheek, saneringskredieten, schuldbemiddelingen, zakelijke kredieten en hypotheek op een woning (niet zijde de eigen woning). Voor de verschillende soorten meldingen zijn er verschillende coderingen met elk een eigen betekenis.

3.1. Aansluiten op het kredietregister van BKR

Deze paragraaf is opgesteld op basis van het uitvoeringsdocument van 23 december 2021 van NVVK, BKR, VNG en SZW. Dit uitvoeringsdocument is te raadplegen in bijlage 1.

De wetgever heeft beoogd de bestaande praktijk die er was - op basis van de overeenkomst tussen de NVVK en BKR - van een goede grondslag te voorzien. Het doel is zoveel mogelijk te behouden wat al goed werkt, maar er moet wel een aantal zaken worden geregeld in verband met de wijziging van de Wgs.

Overeenkomst – wie sluit de overeenkomst met BKR?

De aansluiting bij BKR geschiedt per juridische entiteit en gaat via een aanvraagformulier voor deelname bij BKR.

Gemeentelijke kredietbanken zijn bij BKR reeds aangesloten op grond van de Wet op het financieel toezicht (Wft). De gemeente hoeft niet opnieuw aan te sluiten als het dezelfde juridische entiteit heeft als de betreffende kredietbank.

De verwerkingsverantwoordelijke sluit de overeenkomst met BKR:

1. Gemeente voert zelf Wgs uit, het college van B&W tekent het aanvraagformulier;
2. Gemeente heeft uitvoering Wgs gemandateerd, het college van B&W tekent het aanvraagformulier en geeft via een meldingsformulier aan BKR door wie de gemandateerde partij is;
3. Gemeente heeft bevoegdheden gedelegeerd aan GR, de GR tekent als verwerkingsverantwoordelijke het aanvraagformulier waarin zij de gemeenten vermeldt die de bevoegdheden aan de GR hebben overgedragen. Er wordt daarmee vastgelegd welke gemeenten tot de GR behoren. Dit kan in één aanvraagformulier, de GR tekent immers niet namens een gemeente, maar als GR.
4. Gemeente heeft verschillende interne onderdelen/afdelingen die de Wgs uitvoeren, dan wel werkzaamheden doen in het kader van de Wft (gemeentelijke Kredietbank). Het college van B&W tekent het aanvraagformulier en meldt via het meldformulier welke verwerkers werkzaamheden uitvoeren.
5. Een combinatie van 2 en 4 is ook mogelijk.

Heeft uw gemeente of GR nog geen overeenkomst met BKR? Neem dan contact op met BKR via 088-150 2600 of kcczakelijk@bkr.nl. Zij helpen u graag verder.

Aansluiting – wie sluit aan op BKR?

1. Gemeente die zelf de Wgs uitvoert sluit zelf aan op BKR;
2. Gemeente die uitvoering van de Wgs heeft gemandateerd: de gemandateerde partij, die in het meldingsformulier is benoemd, sluit rechtstreeks aan en regelt dit zelf met BKR. Het betreft de operationele aansluiting ten behoeve van het operationele berichtenverkeer. De gemandateerde partij werkt als verwerker in opdracht van de aangesloten gemeente;
3. GR die zelf de Wgs uitvoert sluit zelf aan op BKR;
4. GR die de uitvoering van de Wgs heeft gemandateerd: de gemandateerde partij, die in het meldingsformulier is benoemd sluit rechtstreeks aan en regelt dit zelf met BKR. Ook hier betreft het de operationele aansluiting ten behoeve van het operationele berichtenverkeer. De gemandateerde partij werkt als verwerker in opdracht van de GR;
5. De individuele gemeenten in een GR krijgen ten behoeve van monitoring en statistische informatie een nadere specificering in de registratie. In de praktijk gebeurt dit door gemeenten die aan een GR deelnemen als subdeelnemer onder de GR te plaatsen.

Is uw gemeente of GR nog niet aangesloten bij BKR? Neem dan contact op met BKR via 088-150 2600 of kcczakelijk@bkr.nl. Voor een aantal GR'en was het tijdelijk niet mogelijk om te registreren in

het kredietregister van BKR. De betreffende organisaties kunnen de registraties te allen tijde met terugwerkende kracht registreren, zodra de overeenkomst ondertekend is en de organisatie is aangesloten. Na ontvangst van de volledige documentatie heeft BKR ongeveer twee weken nodig om de aansluiting te organiseren.

Kosten – welke kosten zijn er mee gemoeid?

Alleen gemeenten waar op 1 januari 2021 nog geen NVVK lid als uitvoerder werkzaam was, betalen aansluitkosten. Daarnaast betaalt een gemeente een vergoeding als zij de gegevens van een inwoner in de registers bij BKR opvraagt. Registreren kost geen geld. Voor iedere juist aangeleverde en tijdig geregistreerde beschikking (binnen 4 weken na ondertekening) ontvangt de gemeente een vergoeding van BKR. BKR stelt hiervoor een kosten- en vergoedingenoverzicht ter beschikking. Dit overzicht is bij BKR op te vragen.

4. Registeren van een beschikking

4.1. Registreren bij problematische schulden

Toegangsbeschikkingen schuldhulpverlening voor inwoners met problematische schulden moeten worden geregistreerd bij BKR. Er is sprake van een problematische schuld wanneer het bedrag dat in 36 maanden kan worden afgelost op de schulden, lager is dan de totale schuldenlast. In deze situatie is van een natuurlijk persoon redelijkerwijs niet te voorzien dat hij of zij zal kunnen voortgaan met het betalen van de schulden, of waarin hij heeft opgehouden te betalen.

Alle vormen van gemeentelijke ondersteuning aan inwoners zonder problematische schulden hoeven niet te worden geregistreerd bij BKR. De preventie en vroegsignalering van schulden melden gemeenten niet. Denk hierbij bijvoorbeeld aan informatie en advies of budgetbeheer voor inwoners zonder (problematische) schulden. Ook het aanbod voor een eerste gesprek naar aanleiding van een signaal voor vroegsignalering van schulden en het eerste gesprek zelf worden niet geregistreerd. Het ondersteuningsproduct '[Wgs Werkproces – termijnen en gegevensverstrekking](#)' maakt voor u inzichtelijk waar in het proces de toelatingsbeschikking geregistreerd wordt en op welk moment de inwoner hierover geïnformeerd moet worden.

Niet registreren bij (niet limitatief):

- Preventie en vroegsignalering van schulden;
- Algemeen toegankelijke hulp, zoals informatie en advies;
- Budgetbeheer voor inwoners zonder (problematische) schulden;
- Aanbod voor eerste gesprek.

Bij het vaststellen van de hulpvraag wordt vastgesteld of de inwoner preventieve of curatieve schuldhulpverlening nodig heeft.

Vrij toegankelijke preventieve ondersteuning

Wanneer er sprake is van preventieve schuldhulpverlening, worden algemene en/of vrij toegankelijke voorzieningen (al dan niet op maat) ingezet om het ontstaan van (problematische) schulden te voorkomen. In deze gevallen maken inwoners bijvoorbeeld gebruik van budgetcoaching, budgetcursussen of schuldhulpmaatjes. Deze inwoners hebben geen hulpvraag t.a.v. curatieve schuldhulpverlening. Als gevolg daarvan wordt geen toegangsbeschikking afgegeven en wordt niet geregistreerd bij BKR.

Niet vrij toegankelijke preventieve ondersteuning

In situaties waarbij preventieve ondersteuning ingezet wordt die niet algemeen en/of vrij toegankelijk is, zoals bijvoorbeeld budgetbeheer of een eenmalig advies, geldt een ander scenario. Bij deze ondersteuningsvormen verandert namelijk de rechtspositie van de inwoner en dient de rechtszekerheid van de inwoner geborgd te zijn. In deze situaties legt de gemeente de specifiek benodigde voorziening apart in een beschikking vast. Bij deze vormen van preventieve ondersteuning wordt de beschikking niet geregistreerd bij BKR.

Curatieve schuldhulpverlening

Wanneer er sprake is van curatieve schuldhulpverlening wordt schuldhulpverlening geboden aan inwoners die problematische schuldsituatie hebben waarbij bijvoorbeeld een schuldregeling of een schuldsanering noodzakelijk is. In deze situaties zijn gemeenten verplicht om te beslissen over de toegang tot schuldhulpverlening en (indien een toegangsbeschikking wordt afgegeven) dit te registreren bij BKR.

4.2. Situaties registreren van een beschikking

Situatie 1: er is sprake van een problematische schuld

Is bij het verlenen van de toelatingsbeschikking al helder dat er sprake is van een problematische schuld? Registreer de beschikking dan bij BKR.

Beschikkingen schuldhulpverlening voor inwoners met problematische schulden moeten worden geregistreerd. Alle vormen van gemeentelijke ondersteuning van inwoners zonder problematische schulden hoeven niet te worden geregistreerd bij BKR.

Ook wanneer een inwoner nog niet toe is aan een schuldregeling en eerst andere hulp en ondersteuning nodig is, dient de beschikking geregistreerd te worden. De reden hiervoor is om te voorkomen dat inwoners nieuwe kredieten aangaan, waardoor de problematische schuld alleen maar groter wordt.

Actie 1: Inwoner in een gesprek informeren over de registratie bij BKR;

Actie 2: In de toelatingsbeschikking benoemen dat BKR-registratie zal plaatsvinden;

Actie 3: Toelatingsbeschikking registreren bij BKR.

Situatie 2: het is nog niet duidelijk of er sprake is van een problematische schuld

Is ten tijde van het verlenen van de toelatingsbeschikking nog niet bekend hoe groot de schuld is? Dan kan de toelatingsbeschikking later geregistreerd worden bij BKR.

Deze situatie komt niet vaak voor. Als inwoners zich melden bij de gemeente met een verzoek om hulp, of het eerste gesprek hebben, zullen zij (deels) toelichten welke inkomsten en schulden zij hebben. Ook mogen schuldhulpverleners op grond van de Wgs informatie over inkomsten, schulden en vermogen opvragen ten behoeve van het opstellen van het plan van aanpak. Daardoor zijn er meer mogelijkheden om sneller inzicht te krijgen in de financiële situatie van inwoners.

In enkele gevallen blijkt pas op een later moment dat er daadwerkelijk sprake is van een problematische schuld. In deze gevallen zal er een nieuwe beschikking worden gemaakt, omdat het hulpaanbod op basis van de veranderde situatie aangepast wordt. Registreer de nieuwe toelatingsbeschikking dan alsnog bij BKR.

Actie 1: Inwoner in een gesprek alsnog informeren over BKR-registratie;

Actie 2: In de nieuwe toelatingsbeschikking benoemen dat BKR-registratie zal plaatsvinden;

Actie 2: Toelatingsbeschikking alsnog registreren bij BKR.

Situatie 3: er is geen sprake van een problematische schuld

Is er geen sprake van een problematische schuld?

De toelatingsbeschikking hoeft niet geregistreerd te worden bij BKR. Er zijn geen verdere acties nodig.

4.3. De daadwerkelijke registratie

BKR werkt met verschillende overeenkomstsoorten om te registreren in de registers. Gemeenten, of de door hen gemandateerde partijen, registreren de toegang tot schuldhulpverlening met de registratiesoort SH (schuldhulp). De registratiesoort SK is beschikbaar voor saneringskredieten.

De overeenkomstsoort schuldregeling (SR) is per 1 februari 2022 door BKR omgezet en wordt niet meer gebruikt. SR met een bedrag is omgezet naar SK en SR zonder een bedrag is omgezet naar SH. Door deze wijziging is duidelijker of er sprake is van het registreren van een toelatingsbeschikking, omdat dit zich alleen bij schuldhulpverlening voordoet.

De bij de registratie betrokken partijen (gemeenten, kredietverstrekkers en BKR) kunnen samen afspraken maken over de duur van de registratie. Omdat het op het moment van de toelatingsbeschikking nog niet duidelijk is of uiteindelijk een schuldbemiddeling of schuldregeling noodzakelijk is, bestaat vanuit het oogpunt van proportionaliteit bij VNG en NVVK de wens om hiervoor een kortere bewaartermijn af te spreken. Op dit moment is nog geen definitief besluit

genomen over een afwijkende termijn en geldt het Algemeen Reglement CKI, dat als bewaartermijn de looptijd van de hulp plus vijf jaar aanhoudt.

4.4. Informeren inwoner

- De schuldhulpverlener kan in (het eerste) gesprek met de inwoner toelichten dat er mogelijk een BKR-registratie plaatsvindt en waarom dit gebeurt. Voor de inwoner is het daardoor transparant dat een toelating tot schuldhulpverlening een registratie in BKR met zich meebrengt. Bij de meeste inwoners staan al registraties in het systeem. De schuldhulpverlener kan bij de inwoner bewustwording creëren over deze registraties. Dit verandert mogelijk het perspectief op de registratie. De registratie kan een grote impact hebben op de inwoner. Daarom is het van belang de inwoner tijdig te informeren over de registratie en de (mogelijke) gevolgen hiervan. De inwoner kan zijn registratie kosteloos (digitaal of per post) opvragen. Het is voor een inwoner niet mogelijk om bezwaar te maken tegen de BKR-registratie op de manier zoals we dat in het bestuursrecht kennen. Wel kunnen inwoners bij hun gemeente aangeven dat een registratie niet klopt en een verzoek tot aanpassing doen. Als de inwoner gelijk heeft en de registratie niet klopt, dan kan de gemeente de registratie corrigeren. Als de gemeente de BKR-registratie heeft gemandateerd aan een derde partij (verwerker), dan kan de inwoner het verzoek tot aanpassing doen bij deze derde partij. Deze partij kan vervolgens de registratie indien nodig corrigeren.
- In de toelatingsbeschikking vermeldt de gemeente tevens dat de toelating wordt doorgegeven aan BKR. In het format beschikking en plan van aanpak Wgs op de [website van VNG](#) staat een standaard beschikking waar de gemeente gebruik van kan maken. In deze standaard beschikking staat ook vermeld dat deze wordt geregistreerd bij BKR.

“Zoals we eerder aan u uitlegden, geven wij de toelating tot schuldhulpverlening door aan het Bureau Kredietregistratie (BKR).”

Voorbeeld tekst in beschikking - uit format beschikking VNG

5. Praktijkvoorbeelden BKR-registratie

Casus 1: Preventieve quick fix

Dhr. A woont in gemeente B. Gemeente B beschikt breed voor schuldhulpverlening: zij beschikken namelijk alle financiële hulp. Een uitzondering hierop is (enkelvoudige) dienstverlening zoals informatie en advies of budgetcursussen omdat dit vrij toegankelijke voorzieningen zijn.

Dhr. A raakte werkloos en bleek geen recht op WW opgebouwd te hebben. Als gevolg daarvan had hij ruim 1,5 maand geen inkomen voordat zijn bijstandsuitkering werd toegekend. Omdat hij de energierekening niet betaalde ontving gemeente B een vroegsignaal. Gemeente B biedt dhr. A vanuit vroegsignalering proactief (schuld)hulpverlening aan. Dhr. A maakt graag gebruik van dit aanbod. Hij heeft immers een inkomensdaling meegemaakt en moet ook allerlei voorzieningen aanvragen. Hij is daar totaal niet in thuis en wil ook graag hulp op maat bij het treffen van betalingsregelingen voor de rekeningen die hij afgelopen maand niet heeft kunnen betalen. Daarna zal hij het, net als voorheen, op eigen kracht weer redden.

Geen beschikking Wgs

Dhr A ontvangt preventieve hulp waarvoor geen beschikking nodig is. Het is algemeen toegankelijke hulp. Bij vroegsignalering wordt dit ook wel een 'quick fix' genoemd.

Geen BKR-registratie

Gemeente B probeert de zelfredzaamheid van inwoners te ondersteunen. Zij helpen dhr. A alleen waar dat nodig is en leren hem tegelijkertijd budgetvaardigheden aan waarmee hij in de toekomst zelf sterker staat bij financiële tegenslagen. Daar is bij uitstroom ook volledig vertrouwen in. Het lijkt dan ook tegenstrijdig om zelfredzaamheid te bevorderen en dhr A tegelijkertijd te beschermen voor overbesteding door een BKR-registratie.

Casus 2: Problematische schulden

In de gemeente D woont de heer M. De heer M. is twee jaar geleden ontslagen. Hij werkte als verkoopmedewerker in een cosmeticawinkel en deze ging failliet. Zijn vrouw werkt niet en zorgt voor de kinderen. De eerste periode na het ontslag ging het rondkomen nog wel, maar inmiddels is dit een stuk lastiger geworden. Het gezin komt elke maand geld tekort en loopt steeds verder achter met betalingen. Er heerst veel stress in huis. Dhr. M solliciteert zoveel als hij kan, maar met zoveel stress lukt dit niet goed. Gaandeweg wordt geld geleend bij vrienden en familie en het gezin loopt ook achter met het betalen van de huur en de zorgverzekering. De gemeente D ziet de urgentie van de situatie in. De schulden zijn dusdanig hoog dat een aanmelding voor schuldhulpverlening

noodzakelijk is. Het sociaal wijkteam en schuldhulpverleners proberen zoveel mogelijk stabiliteit te realiseren.

Wel beschikking Wgs

In het geval van Dhr. M blijkt tijdens het eerste gesprek met de schuldhulpverlener al snel dat er ondersteuning nodig is vanuit de gemeente. Er zijn dusdanige achterstanden dat de schuldhulpverlener ervan uit gaat dat er sprake is van een problematische schuldsituatie. Na het raadplegen van diverse bronnen is het voor de schuldhulpverlener mogelijk om een plan van aanpak op te stellen. Dhr. M wordt door de schuldhulpverlener van de gemeente D. geïnformeerd over BKR-registratie. Ook in de toegangsbeschikking staat vermeld dat deze geregistreerd zal worden bij BKR. Wanneer ook de vrouw van dhr M schuldhulpverlening toegekend krijgt, ontvangt zij ook een beschikking.

Wel BKR-registratie

Dhr. M heeft een problematische schuld. Een schuldregeling ligt in het verschiet. De gemeente registreert de beschikking bij BKR om te voorkomen dat aan dhr. M eventueel een nieuw krediet wordt verstrekt, terwijl hij en zijn vrouw dit niet kunnen betalen. Wanneer ook de vrouw van dhr M schuldhulpverlening toegekend krijgt (een beschikking ontvangt), zal ook deze beschikking geregistreerd worden.

Casus 3: Budgetbeheer als ondersteuning

Mevr. B woont in gemeente Y. Zij is alleenstaande moeder van 4 kinderen en heeft een bijstandsuitkering. Twee van haar kinderen hebben een beperking en het zorgtraject daaromheen vraagt momenteel veel extra aandacht. Haar financiële situatie is complex. Ze krijgt op 5 verschillende momenten in de maand inkomen (WW, aangevuld met uitkering, toeslag en alimentatie) en moet dat bij elkaar zien te schrapen om de rekeningen te kunnen betalen. Op dit moment lukt het haar nauwelijks om haar betalingen goed bij te houden en de eindjes aan elkaar te knopen. Mevr. B leeft erg zuinig en heeft nooit schulden gehad, maar ze krijgt hier op dit moment zo veel stress van dat de ambulant woonbegeleider voorstelt om de betalingen tijdelijk via budgetbeheer te laten lopen. Gemeente Y biedt dit als tijdelijke ondersteuning aan alle inwoners met een (aanvullende) bijstandsuitkering.

Wel beschikking

Mevr. B doet geen verzoek om schuldhulpverlening en heeft verder geen ondersteuning van de gemeente nodig (ze krijgt Wmo ambulante begeleiding en dit is voldoende). Budgetbeheer is echter wel een voorziening die persoonlijk beschikt moet worden.

Geen BKR-registratie

Er zijn geen schulden en er is geen risico op overbesteding. Ook in het verleden waren er nooit schulden. Mevr. B hoeft niet 'tegen zichzelf beschermd te worden' en leeft juist erg zuinig. Het is wel belangrijk dat mevr. B ondersteuning krijgt bij haar hulpvraag om een soortgelijke situatie in de toekomst ook te voorkomen (in de vorm van Wmo ambulante begeleiding).

Casus 4: in stabilisatiefase 100% afbetaling, geen sanering nodig

Dhr G meldt zich aan voor schuldhulpverlening. Hij heeft nog een tijd geprobeerd alles zelf te betalen en regelingen te treffen, maar is gaten met gaten gaan vullen en concludeert nu dat hij er zelf niet meer uit komt. Tijdens de stabilisatiefase blijkt dat dhr. G geen toeslagen ontvangt terwijl daar wel recht op is. Daarnaast blijkt hij geen belastingaangifte te hebben gedaan waardoor hij flink wat geld heeft laten liggen. Met behulp van de toeslagen en het geld dat hij met terugwerkende kracht ontving uit de belastingaangiften van de afgelopen 5 jaar kunnen zijn schulden 100% afgelost worden. Er is geen schuldsanering nodig en het traject wordt positief afgesloten.

Wel beschikking Wgs

Dhr G wordt tijdelijk ondersteund bij zijn geldzorgen door inzet van schuldhulpverlening. Deze ondersteuning betekent een wijziging van de rechtspositie van dhr. G, vandaar dat een beschikking wordt afgegeven. Pas in de stabilisatiefase wordt duidelijk dat er geen sprake is van problematische schulden. Door het aanvragen van toeslagen en teruggave belastingen is het budget sluitend en zijn alle schulden afbetaald.

Wel BKR-registratie, maar correctie wanneer blijkt dat er geen problematische schulden zijn.

Bij de beschikking lijkt er sprake van problematische schulden. Dit betekent dat de beschikking wordt geregistreerd bij BKR. In de stabilisatiefase blijkt de situatie anders te zijn. Er zijn geen problematische schulden, er is ook geen sprake van curatieve schuldhulpverlening. Achteraf blijkt de oorzaak van de geldzorgen te liggen in het onvoldoende vaardig zijn bij het aanvragen van toeslagen en terugvragen van belastinggeld. Met budgetcoaching kan dhr G verder. De BKR-registratie moet door de gemeente worden verwijderd.

Bijlage 1 Uitvoeringsdocument inzake aansluiting en registratie BKR

23 december 2021 - dit document is opgesteld door NVVK, BKR, VNG en SZW ter ondersteuning voor de gemeentelijke uitvoering.

Uitgangspunten

- De wetgever heeft beoogd de bestaande praktijk die er was op basis van de overeenkomst tussen de NVVK en BKR met artikel 8 lid 2 van de gewijzigde Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) van een goede grondslag te voorzien;
- Zoveel mogelijk behouden wat al goed werkt, maar er moeten wel een aantal zaken worden geregeld in verband met deze wijziging van de Wgs;
- Gemeenten zijn verplicht om kredietverstrekkers te informeren dat een inwoner schuldhulp ontvangt, dit verloopt via registratie van de schuldhulp beschikking, indien sprake is van problematische schulden door gemeenten bij BKR. Er is sprake van problematische schulden wanneer het bedrag dat in 36 maanden kan worden afgelost op de schulden, lager is dan de totale schuldenlast;
- In de aangepaste wet is ook geregeld dat gemeenten de kredietgegevens van inwoners van het BKR ontvangen;
- Gemeenten sluiten ten behoeve van deze gegevensuitwisseling met kredietverstrekkers aan bij BKR en kunnen dan de gegevens bij BKR raadplegen en registreren (voorheen waren NVVK leden aangesloten);
- De minister heeft dit bevestigd aan alle gemeenten via een nieuwsbrief van SZW (Gemeentenuws SZW 2021-3);
- De rechten en plichten ten aanzien van de gegevensuitwisseling tussen kredietverstrekkers en gemeenten zijn vastgelegd in het BKR reglement waaraan de aangesloten partij (kredietverstrekker / gemeente) zich verbindt en waarvan BKR de nakoming bewaakt;
- Bij BKR aangesloten organisaties kunnen de werkzaamheden in het kader van raadplegen en/of registreren uitbesteden aan een derde partij (artikel 3a Wgs), daarvoor is een reglementair framework van toepassing.
- De gemeente blijft volgens BKR én SZW, als er sprake is van een mandaat aan een derde partij, altijd zelf verwerkingsverantwoordelijke;
- Indien een gemeente haar bevoegdheden heeft gedelegeerd aan een Gemeenschappelijke regeling (GR), dan is de GR verwerkingsverantwoordelijk (als slechts specifieke bevoegdheden zijn gedelegeerd, indien dit blijkt uit het delegatiebesluit);

- Operationele gegevensuitwisseling met BKR kan door verwerkingsverantwoordelijke worden opgedragen aan een gemandateerde;
- We onderscheiden de overeenkomst, de operationele aansluiting en de kosten.

Overeenkomst

- Aansluiting bij BKR is per juridische entiteit (kredietverstrekker/gemeente/GR) en wordt vastgelegd in een (aansluit)overeenkomst (in de praktijk betekent dit een aanvraag voor deelname waarna BKR de deelname erkent en bevestigt);
- Gemeentelijke kredietbanken zijn bij BKR reeds aangesloten op grond van de Wet financieel toezicht en hoeven niet opnieuw aan te sluiten als het dezelfde juridische entiteit is als de gemeente (bijvoorbeeld een afdeling van de gemeente), wellicht is wel een addendum nodig;
- De verwerkingsverantwoordelijke sluit de overeenkomst met het BKR:
 1. Gemeente voert zelf Wgs uit, B&W tekent overeenkomst;
 2. Gemeente heeft uitvoering Wgs gemandateerd, B&W tekent overeenkomst en geeft via meldingsformulier aan BKR door wie gemandateerde partij is;
 3. Gemeente heeft bevoegdheden gedelegeerd aan GR, de GR tekent als verwerkingsverantwoordelijke een overeenkomst waarin zij de gemeenten vermeldt die de bevoegdheden aan de GR hebben overgedragen. In de overeenkomst wordt dus vastgelegd welke gemeenten tot de GR behoren. Dit kan in één overeenkomst, de GR tekent immers niet namens een gemeente, maar als GR.
 4. Gemeente heeft verschillende interne onderdelen/afdelingen die de Wgs uitvoeren, dan wel werkzaamheden doen ihkv de Wft (gemeentelijke Kredietbank). B&W tekent overeenkomst en meldt via het meldformulier welke verwerkers werkzaamheden uitvoeren.
 5. Een combinatie van 2 en 4 is ook mogelijk.

Aansluiting / operationele gegevensuitwisseling

1. Gemeente die zelf de Wgs uitvoert sluit zelf aan op BKR;
2. Gemeente die uitvoering Wgs heeft gemandateerd: de gemandateerde partij, die in de overeenkomst is benoemd, sluit rechtstreeks aan en regelt dit zelf met BKR;
3. GR die zelf de Wgs uitvoert sluit zelf aan op BKR;
4. GR die uitvoering Wgs heeft gemandateerd: de gemandateerde partij, die in de overeenkomst is benoemd sluit rechtstreeks aan en regelt dit zelf met BKR;
5. De individuele gemeenten in een GR krijgen ten behoeve van monitoring en statistische informatie een nadere specificering in de registratie.

Kosten

Alleen gemeenten waar op 1 januari 2021 nog geen NVVK lid als uitvoerder werkzaam was betalen aansluitkosten.